

Course XVI
The Great Ideas of Buddhism, Part One

Tibetan Language Study Guide

Class One

ཇེ་ཙོང་ཁ་པ། ལྷོ་བཟང་གྲགས་པ།

je tsongkapa lobsang drakpa

ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ།

lamtso namsum

ཕ་བོང་ཁ་རིན་པོ་ཆེ། བདེ་ཆེན་སྣིང་པོ།

pabongka rinpoche dechen nyingpo

མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་བཤེས་ལྷོ་བཟང་མཐར་ཕྱིན།

ken rinpoche geshe lobsang tarchin

ངེས་འབྱུང་།

ngenjung

སེམས་བསྐྱེད།

semkye

ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ།

yangdakpay tawa

Course XVI: The Great Ideas of Buddhism, Part One
Language Study Guide

གུལ་སྐྱེ།

suk-ku

ཚུ་སྐྱེ།

chu-ku

དུལ་བ།

dulwa

ཞི་བ།

shiwa

ཉེར་ཞི་བ།

nyer shiwa

ཡོན་ཏན་ལྷན་པ།

yunten hlakpa

བརྩོན་བཅས།

tsunche

ལུང་གིས་ལྷུག།

lung gi chuk

དེ་ཉིད་རབ་རྟོགས།

de-nyi rabtok

སྐྱ་མཁམ་ལྷན།

ma-ke den

བཙེ་བའི་བདག་ཉིད།

tseway daknyi

རྒྱ་བ་ལྷངས།

kyowa pang

འཁོར་བ།

korwa

སྙེལ་བཀུར་བྱུང་ན་དགའ།

nyekur jung na ga

མ་བྱུང་ན་མི་དགའ།

majung na miga

བདེ་བ་བྱུང་ན་དགའ།

dewa jung na ga

མ་བྱུང་ན་མི་དགའ།
majung na miga

སྙེན་གྲགས་བྱུང་ན་དགའ།
nyendrak jung na ga

མ་བྱུང་ན་མི་དགའ།
majung na miga

བསྟོད་ར་བྱུང་ན་དགའ།
tura jung na ga

མ་བྱུང་ན་མི་དགའ།
majung na miga

ལས་ངེས་པ།
le ngepa

ལས་འཕེལ་ཆེ་བ།
le pel chewa

ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ།
le majepa dang mi trepa

Course XVI: The Great Ideas of Buddhism, Part One
Language Study Guide

བྱས་པ་ལྷན་མི་བླ་བ།
jepa chu misawa

Class Two

བྱང་ལྷན་གྱི་སེམས།
jangchub kyi sem

སེམས་བསྐྱེད།
semkye

མར་ཤེས།
marshe

དྲིན་དྲན།
drindren

དྲིན་གཟོ།
drinso

ཡིད་འོང་བྱམས་པ།
yi-ong jampa

སྣིང་རྗེ་ཆེན་པོ།
nyingje chenpo

ལྷག་བསམ་རྣམ་དག

hlaksam namdak

སེམས་བསྐྱེད།

semkye

དོན་དམ་བདེན་པ།

dundam denpa

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ།

kuntzob denpa

ཉིན་འབྲེལ།

tendrel

ཚུལ་ཁྲིམས།

tsultrim

སྟོང་པ་ཉིད།

tongpa-nyi

Class Three

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ།

sherab kyi parul tu chinpa

མངོན་རྟོགས་རྒྱན།

nguntok gyen

ཇེ་བཙུན་བྱམས་པ།

jetsun jampa

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད།

pakpa tokme

ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད།

parchin tachu

མཁས་གྲུབ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས།

kedrup tenpa dargye

རྒྱལ་མཁས་འབྲོ།

kyamdro

ཉན་ཐོས།

nyentu

རང་རྒྱལ།

ranggyel

བྱང་སེམས།

jangsem

ལྷུ་རི་རྒྱལ་པ་འགྲོ།

gyuy kyamdro

འབྲས་བུ་རི་རྒྱལ་པ་འགྲོ།

drebuy kyamdro

ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད།

tekchen semkye

མེན་སེམས།

munsem

འཇུག་སེམས།

juksem

ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད།

kundzob semkye

དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད།

dundam semkye

Class Four

ཉོན་མྱི་བ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་
nyundrip malupar pangpay so-sor tangok

ལྷག་བཅས་སྤང་འདས།
hlakche nyangde

ལྷག་མེད་སྤང་འདས།
hlakme nyangde

མི་གནས་པའི་སྤང་འདས།
mi-nepay nyangde

སྲིད་མཐའ།
sita

ཞི་མཐའ།
shita

དགག་བྱ།
gakja

སོ་སོ་སྐྱོ་བ།
soso kyewo

ཇེས་ཐོབ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ།

jetop jangsem pakpa

སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པ།

tongnyi ngunsum du tokpay lopa

ཐུན་མོང་གི་ལམ།

tunmong gi lam

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ།

tunmong mayinpay lam

སྔགས་རྩོམ་པ་པོའི་སྟུ།

ngak tsompapoy tu

སྔགས་བརྒྱས་པ་པོའི་རྩུལ་བྲིམས།

ngak depapoy tsultrim

Class Five

གནས་ཁང་གྲི་དང་རྟེན་དབྱམ།

nekanng chi dang ten dram

མཚོད་པ།

chupa

སྐྱའབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད།
kyamdro semkye

ཚོགས་ཞིང་གསལ་གཏེབ།
tsokshing seldeb

ཚོགས་བསག་སྒྲིབ་སྤྱང་།
tsok-sak dripjang

གསོལ་འདེབས།
sulndep

ཕྱག་འཚལ།
chaktsel

མཚོད་པ།
chupa

བཤགས་པ།
shakpa

ཡི་རང་བ།
yi-rangwa

ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱུལ།

chunkor korwar kul

གསོལ་འདེབས།

sulndep

བསྟོ་བ།

ngowa

མཐུན་པའི་ཡུལ།

tunpay yul

འདོད་པ་རྒྱུང་བ།

dupa chungwa

ཚོག་ཤེས་པ།

chok shepa

བྱ་མང་སྤངས།

ja mang pang

ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ།

tsultrim dakpa

ནམ་ཏོག་སྒང་ས།

namtok pang

ཀང་པ་དགྱིལ་ཀུང་།

kangpa kyilntrul

མིག་མི་དབྱེ་མི་བུམ།

mik miye midzum

ལུས་ངང་།

lu drang

ཐྲག་པ་མཉམ།

trakpa nyam

མགོ་མི་མཐོ་མི་དམའ།

so mitu mima

སོ་མཚུ་རང་ལུགས།

su chu rangluk

ལྷེ་ཡ་སོའི་རང་ལུགས།

che yasoy rangluk

དབུགས་འབྱུང་རྩལ།

uk jung-ngup

ལེ་ལོ།

lelo

དད་པ།

depa

འདུན་པ།

dunpa

བཙོན་འགྲུམ།

tsundru

ཤིན་ཟུངས།

shinjang

ཇིང་རྗོད།

jinggu

ཤེས་བཞིན།

sheshin

བྱིང་བ་རགས་པ།

jinwa rakpa

བྱིང་བ་ཕྱ་མོ།

jingwa tramo

འདུ་མི་བྱིད་པ།

du mijepa

སེམས་འཇོག་པ།

sem jokpa

རྒྱུན་དུ་འཇོག་པ།

gyundu jokpa

སྒྲུབ་ཏེ་འཇོག་པ།

lente jokpa

ཉེ་བར་འཇོག་པ།

nyewar jokpa

དུལ་བར་བྱིད་པ།

dulwar jepa

ཞི་བར་བྱེད་པ།

shiwara jupa

རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ།

nampar shiwara jupa

ཚེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ།

tse chiktu jupa

མཉམ་པར་འཛོག་པ།

nyampar jokpa

Class Six

འཛོག་རྒྱུ་མ།

jokgom

ཤར་རྒྱུ་མ།

shargom

དབྱེད་རྒྱུ་མ།

chegom

དད་པ་སྐྱེད་པ།

depa jangwa

བསམ་པས་བསྟན་པ།

sampe tenpa

ལྗོངས་བས་བསྟན་པ།

yorwe tenpa

གུས་པ་བསྐྱེད་པ།

gupa kyewa

སྐྱེས་བུ་རྩུང་དུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།

kyebu chung-ngu dang tunmongway lam gyi rimpa

སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།

kyebu dring dang tunmongway lam gyi rimpa

སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།

kyebu chenpoy lam gyi rimpa

འངེས་པར་འཆི་བ།

ngepar chiwa

ནམ་འཆི་ངེས་མེད།

nam chi ngepa

འཆི་ཚོ་ཚོས་མ་གཏོགས་མི་པན།

chi tse chu matok mipen

ལས་ངེས་པ།

le ngepa

ལས་འཕེལ་ཆེ་བ།

le pel chewa

ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ།

le majepa dang mitrepa

བྱས་པ་རྒྱད་མི་བླ་བ།

jepa chu misawa

སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྩལ།

sem kyepay tsul

ལྷོད་པ་ལ་སློབ་རྩལ།

chupa la loptsul

Class Seven

ཚད་མ།

tsema

ཚད་མས་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད།

tseme mikpa yupay tsennyi

ང་འམ་ང་དང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཚོད་བཟུང་གི། །གང་ཟག་གིས་གང་
ཟག་གི་ཚོད་མི་བཟུང་སྟེ། ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ།

*nga-am nga dang drawe gangsak gi tsu sung gi, gangsak gi gangsak gi
tsu misung te, nyampar gyur ta re*

མངོན་སུམ་ཚད་མ། མངོན་གྱུར།

ngunsum tsema ngungyur

རྗེས་དཔག་ཚད་མ། རྟོག་གྱུར། འིན་ཏུ་རྟོག་གྱུར།

jepak tsema kokgyur shintu kokgyur

ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། ལྗོན་པ་བདེ་གཤེགས་རྒྱུ་བ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

tsemar gyurpa dro la pen shepa, tunpa deshek kyobla chaktsel lo

གསར་དུ་མི་སྣ་བའི་རིག་པ།

sardu mi-luway rikpa

ཚད་མའི་རྗེས་བུ།

tsemay kyebu

དཔུད་པ་གསུམ།

chepa sum

Class Eight

ཉེར་ཡིན་གྱི་རྒྱུ།

nyerlen gyi gyu

དབང་པོའི་གཟུགས།

wangpoy suk

ཕྱིའི་གཟུགས།

chiy suk

གཞན་གྱི་རྒྱུ།

shen gyi gyu

ཐ་མལ་པའི་འཆི་ཁའི་རིག་པ་ཚོས་ཅན།

tamelpay chikay rikpa chuchen

རིག་པ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྐྱོར་ཏེ།

rikpa chimar tsam jor te

ཆགས་ཅན་གྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

chakchen gyi rikpa yinpay chir

འདོད་སྤྱོད།

duse

འཇིགས་སྲིད།

jikse

སྲིད་སྲིད།

sise

Class Nine

ཚོས་མངོན་པ་མཛོད།

chu ngunpa dzu

ལྷོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན།

lopun yiknyen

མཛོད་ཤིག་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད།

dzutik tarlam selje

རྒྱལ་བ་དགོ་འདུན་གྲུབ།

gyalwa gendun drup

ཚོས་མངོན་པ།

chu ngunpa

ཚོས་མངོན་ཤེས་རབ་དྲི་མིད་རྗེས་འབྲང་བཅས།

chungun sherab drime jedrang che

Course XVI: The Great Ideas of Buddhism, Part One
Language Study Guide

བཟོད་བྱ།

juja

དགོས་པ།

gupa

ཉིད་དགོས།

nyigu

ཉིང་དགོས།

nyinggu

འབྲེལ་བ།

drelwa

སེམས་པ།

sempa

ཡིད་ཀྱི་ལས།

yi kyi le

སེམས་པས་བྱས་པ།

sempe jepa

སེམས་གཡིངས་པ།

sem yengpa

སེམས་མེད་པ།

sem mepa

དགོ་དང་མི་དགོ།

ge dang mi ge

རྗེས་འབྲེལ།

jedrel

འབྲུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ།

jungwa che nam gyur jepa

རེ་ཞིག་རྣམ་སྐྱེན་ཡིད་འོང་དང་གཏན་དུ་སྐྱབ་བསྐྱེལ་སྐྱོབ་པའི་ལས་ནི་དགོ་བ།

reshik nammin yi-ong dang ten du dukngel kyobpay le ni gewa

རྣམ་སྐྱེན་ཡིད་མི་འོང་བའི་ལས་ནི་མི་དགོ་བ།

nammin yi mi-ongway le ni mi-gewa

ཡིད་འོང་ཡིད་མི་འོང་ལས་གཞན་པའི་ལས་ནི་ལྷུང་མ་བསྟན།

yi-ong yi mi-ong le shenpay le ni lungmaten

Course XVI: The Great Ideas of Buddhism, Part One
Language Study Guide

ངོ་ཚ།

ngotsa

ཁྲིལ་ཡོད།

trelyu

སློབ་གཙུག་ལྷན་ཁག་གི་མཚན་ལོ་ལོ་ལོ།

sok chu

མ་གྲིན་ལེན།

majin len

ལོ་ག་གཡེམ།

lokyem

བརྩུག་མཁའ་ལྷོ་ལྷོ།

dzun ma

ཏཱ་མ།

trama

ཚིག་རྩུབ།

tsik tsub

ཚིག་ཀྱལ།

tsik kyel

བརྒྱབ་སེམས།

nabsem

གཞོན་སེམས།

nu-sum

ལོག་ལྟ།

lokta

ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ།

kunshi nampar shepa

བག་ཆགས།

bakchak

Class Ten

བདག་འཇིག་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས།

dakdzin nyi kyi bakchak

བདག་འཇིག་གཉིས་སྐྱེས།

dakdzin nyi kye

ཡི་འོང་མི་འོང་ཚུལ་མིན་ཏོག

yi-ong mi-ong tsulmin tok

འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲིམ།

duchak shedang kye

ལས་བསགས།

le sak

འཁོར་བར་འཁོར།

korwar kor

དགེ་ཅུ།

getsa

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས།

sunam kyi tsok

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས།

yeshe kyi tsok

དགེ་ཅུ་གཅོད་པ།

getsa chupa

ལོ་ག་ལྷ་ས་དག་ཅུ་གཙུག་ལྷན་པུ་བཅུ་།

lokte getsa chu

ཁོང་ཁྲོས་དག་ཅུ་གཙུག་ལྷན་པུ་བཅུ་།

kongtru getsa chu

ལས་བྱེད་པའི་ལུས་དེ་དང་དཔྱལ་བའི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་མཚམས་མེད་པ།

le jepay lu de dang nyelway bardu kyewa shen gyi tsam mepa

མནར་མེད།

narme